

پس از اشغال نظامی فلسطین توسط ارتش انگلستان و قیاموت بر تانزانیان در آن د از زخم خورده، دو عنصر استعمارگر و صهونست در کادر حکومت انگلستان فلسطین ظاهر شدند که با عباس افندی و خانواده وی نیز پیوندی وثیق بهم زدند: سرهربرت سموئل و سررونالد استورز. در زیرنگاهی دارم به پیشینه و مواضع سیاسی - استعماری آن دو و روابطشان با عبدالبهاء: الف) سرهربرت سموئل: سرهربرت سموئل در پی واگذاری قیاموت فلسطین از سوی شورای عالی متفقین به دولت بریتانیا، در 30 ژوئن 1920 به عنوان نخستین که سر عالی فلسطین در این سرزمین مستقر شد. به نوشته استاد شهبازی¹: وی از اندشمندان و فعالان برجسته و نامدار صهونست بود و به خانواده معروف سموئل - مونتگ تعلق داشت. در دوران 5 ساله حکومت مقتدرانه «شاه سموئل»² در فلسطین، دوستی و همکاری نزدیکی میان او و عباس افندی وجود داشت و در اوایل حکومت وی در فلسطین بود که دربار بریتانیا عنوان «شهباز طرقت امپراتوری بریتانیا»³ را به عباس افندی اعطا کرد. اعطای این نشان به پاس قدردانی از خدمات بهاءیان در دوران جنگ بود.⁴ شهبازی میافزاید: خاندان سموئل در کودتای 1299 ران نقش فعالانه داشت. طبق پژوهش نگارنده، کودتای 1299 و صعود رضاخان و سرانجام تأسیس سلطنت پهلوی در ایران اصولاً برطبق طرحی بود که شبکه متنفذ زرسالاران هودی بریتانیا به کمک سازمان اطلاعاتی حکومت هند بریتانیا در ایران، در زمان فرمانفرمای سر روفوس اسحاق هودی (لرد رینگ) در هند، تحقیق بخشیدند. روحیه ربانی (ماکسول)، همسر امریکایی شوقی ربانی، همسر نو صد: «موقعی که سرهربرت سموئل از کارکناره گرفت، [شوقی افندی، جانشین عباس افندی] نامه‌های مملو از عواطف و دوستانه [دوستانه] برای او مرقوم و ارسال فرمودند که هر جمله‌های از آن حلقه محکمی گردید در سلسله روابط حسنه بین مرکز امر و حکومت این کشور. در این نامه از مساعدتهای عالی و ذات حسنه آن شخص محترم اظهار قدردانی فرمائید و گوشزد نمایند که ایشان در مواقع مواجه شدن با مسائل و غوامض مربوط به دانت بهائی همه گاه جانب عدل و شرافت را می‌گرفتند که بهاءیان جهان در هر وقت و هر مکان از این ملاحظات دقیق با آنها متقدردانی ادامه کنند...»⁵ نشان [سموئل] در جواب این نامه مرقوم داشتند که: «در مدت 5 سال زمامداری این کشور به آنها متازانکه با بهاءیان تماس داشتند مسرور و دائماً از حسن نظر آنان و ذات حسنهشان نسبت به طرز اداره امور ممنون بودند». ⁵ از اسناد و مدارک موجود برآمد که سموئل، جنبه نوعی پدری برای شوقی داشته است. پس از مرگ عباس افندی، برادر وی: محمد علی (که طبق وصیت حسنه‌ی بها در کتاب عهدی، قرار بود پس از عباس افندی، رهبر بهاءیان گردد و عباس او را طرد کرده بود) شد. ادباً به تکاپو افتاد و با ادعای وراثت عباس افندی نزد مقامات قضایی و سیاسی فلسطین، کوشید تا اداره اماکن مقدس بهاءیان در فلسطین را در چنگ بگیرد و حتی با زور اقدام به مصادره مرقد بهاءیان کرد.⁶ کسانی چون حسنین افغان (خواهرزاده عباس افندی) نیز از محمد علی حمایت کردند.⁷ شوقی که آن زمان به عنوان تحصیل، در انگلستان اقامت داشت و سخت‌نگران اوضاع بود، از لندن نامه‌های به سموئل (16 ژانویه 1922) نوشت و از اقدامات محمد علی شکایت کرد. سموئل در پاسخ وی نوشت:

علی احمد خواه پانوشتها: 1. «جستارهایی از تاریخ بهاءگری...»، تاریخ معاصر ایران، سال 7، ش 27، ص 17 و 18 و 27. 2. و نستین چرچیل در برخی از نامه‌های خود به شوخی از سرهربرت سموئل با عنوان «شاه سموئل» نام برده است. در دایره‌المعارف هود آمده: سموئل «اولین هودی بود که پس از 2 هزار سال بر سرزمین اسرائیل حکومت کرد.» در دوران پنجاه ساله حکومت سموئل بر فلسطین شمار هودیان آن سرزمین از 55 هزار نفر به 108 هزار نفر رسید. 3. The Empire British the of Order the of Knight, vol. 1, p. 916. 5. گوهر کتبات... روحیه ماکسول، ترجمه ابوالقاسم فضی، ص 425. 6. همان، صص 87-86. 7. همان، ص 111 به بعد. 8. همان، ص 112-111. 9. همان، صص 113-112. 10. خاطرات صبحی... چاپ سید هادی خسروشاهی، ص 165. 11. خواننده‌ها، سال 6، 1325 ش، ش 48. ر.ک. هفت رکن حکمت، ترجمه مسعود کشاورز، مؤسسه مطبوعاتی عطایی، چاپ دوم، تهران 1369، ج 1، ص 113 و 146-145 و 127 به بعد، Sir Ronald Stores: Orientations, 31194- London, 14. نامه‌های لندن... تفت زاده، ص 92. 15. بذره‌های توطئه...، ترجمه دکتر ابوترابیان، ص 23. 16. ر.ک. پروتکل‌های دانشوران صهونست، عجاج نوهمض، ترجمه حمیدرضا شخی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، 1373 ش، ص 53 و 225. 17. آهنگ بدیع، سال 1350، ش 11-6، ص 18337. ر.ک. اخبار امری، ش 7-8، آبان و آذر 1324، ص 7، به نقل از: کتاب «عالم بهائی»، ج 8، 19. ر.ک. اسرارالآثار، فاضل مازندرانی، 3/144: آهنگ بدیع، سال 1350، ش 11-6، ص 337: اخبار امری، سال 1350، ش 14، ص 20428. الکواکب الدرر، 4، 21/2/307. اخبار امری، سال 1355، ش 14، ص 418. 22. همان، ص 419. 23. همان، سال 1355، ش 14، ص 429.